

Міністерство цифрової трансформації взяло на себе завдання створити конкурентну модель економіки для подальшої трансформації всієї країни, створити першу в світі віртуальну бізнес країну для ІТ-індустрії. Для стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні в рамках правового режиму Дія Сіті не менше ніж на 25 років будуть створені сприятливі умови для:

- ведення технологічного та інноваційного бізнесу;
- залучення інвестицій;
- розвитку цифрової інфраструктури;
- залучення талановитих працівників з усього світу;
- стимулювання створення вітчизняних інноваційних продуктів (стартапів і продуктових компаній);
- формування в Україні економіки знань.

Література.

1. Transforming Our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development. New York: United Nations, 2015. 35 p. URL: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E (accessed 10.06.2018).

2. Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ru/rubric-technology/2432041-francia-investiruet-15-mlrd-evro-v-razvitie-iskusstvennogo-intellekta.html> (дата звернення: 05.10.2021).

3. АрміяInform. URL: <https://armyinform.com.ua/2020/12/virtualna-ekskursiya-v-nutroshhi-tanki-abo-vr-tehnologiyi-v-osvitnomu-proczeni> (дата звернення: 05.10.2021).

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В ПЕРІОД ГЛОБАЛЬНИХ ПОТРЯСІНЬ

*Радченко Л.П., к.е.н., доцент
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди*

Розвиток малого і середнього бізнесу має велике значення для функціонування ринкової економічної системи, оскільки допомагає долати існуючі обмеженості механізму ринку: сприяє створенню нових робочих місць та джерел доходів для певної частини населення, посилює конкуренцію серед виробників матеріальних продуктів і послуг, розширює можливості раціонального використання ресурсів з урахуванням потреб споживачів і вимог науково-технологічного прогресу, створює додаткові джерела наповнення державного та місцевих бюджетів і відповідно збільшує можливості їх використання для вирішення соціально важливих питань. Разом з тим саме малий і середній бізнес потребує серйозної підтримки з боку держави у зв'язку із своєю нестабільністю і залежністю від загальної економічної ситуації в національній економіці, кон'юнктури ринку у виробництві та реалізації певного товару, податкової політики, інвестиційної політики. В сучасних умовах

особливий вплив на стан малого і середнього бізнесу в усіх країнах світу мають чинники, які стосуються глобальних потрясінь: загострення екологічних проблем і зміна клімату, геополітичні конфлікти, які викликають посилення міграційних потоків, загострення проблем, пов'язаних з використанням невідтворюваних ресурсів, особливо енергетичних, посилення конкуренції у зв'язку з різним рівнем інноваційного розвитку національних економік та розвитком глобалізаційних процесів, а в останні два роки – важкі наслідки впливу поширення пандемії від COVID – 19. Все це викликає необхідність врахування впливу глобальних викликів в регулюванні малого і середнього бізнесу з боку держави. В країнах з високим рівнем соціально-економічного розвитку держава здійснює активну підтримку малого і середньому бізнесу, про що свідчить велика кількість програм, діючих в країнах Європейського Союзу та рекомендованих для реалізації в інших країнах [2].

В Україні малий і середній бізнес займає домінуючі позиції за чисельністю та обсягами виробництва, реалізуючи таким чином свої соціально-економічні функції. Разом з тим він стикається з великою кількістю проблем: нестабільність макроекономічного розвитку та макроекономічного регулювання з боку держави, відсутність стимулюючого інвестиційного клімату, недосконалість законодавчої бази, поява нових, в тому числі глобальних, ризиків. Особливо важливою проблемою є доступ до фінансово-кредитних ресурсів. Про це свідчать такі дані: частка кредитів у капіталі малого і середнього бізнесу становить лише 20% проти 60% у країнах з розвинутою економікою. Це обумовлюється високою вартістю кредиту в умовах економічної нестабільності та глобальних потрясінь. Підприємства найчастіше реінвестують у розвиток бізнесу власні прибутки та інвестиції засновників.

Державне регулювання малого і середнього бізнесу в Україні в останні роки, не зважаючи на існуючі труднощі, характеризується певним посиленням [2]. Індикатором проведених змін та удосконалення різних форм підтримки малого і середнього бізнесу в Україні, як видно з таблиці 1, є покращення індексів політики у сфері малого і середнього підприємництва.

Таблиця 1 - Показники України в індексах політики у сфері малого і середнього підприємництва, 2020 р. у порівнянні з 2016 р. [1]

Компоненти	Напрямок	Україна, 2020 р.	Україна, 2016 р.
A	Інституційна та законодавча база	3,50	2,45
B	Навчання підприємництву / Підприємництво серед жінок	3,98	2,25
C	Доступ до фінансування	3,31	3,22
D	Стандарти і технічні норми	3,55	4,34
E	Політика у сфері інноваційної діяльності	2,28	1,86

Покращення спостерігається в компонентах А,В,С,Е, окрім компонента D, з яким пов'язано державне регулювання з питань дотримання стандартів і технічних норм. З урахуванням ризиків і втрат за наслідками пандемії від COVID – 19 в Україні розроблено та реалізуються низка програм для підтримки малого і середнього підприємництва, серед яких найбільш дієві: Фонд боротьби з Covid-19 в обсязі 64,7 млрд. грн.; програми «Доступні кредити 5-7-9%» та часткової допомоги з безробіття; низка податкових заходів; цільова підтримка фізичних осіб – підприємців тощо [3]. Подальше посилення підтримки малого і середнього бізнесу в Україні необхідно здійснювати в напрямку удосконалення інвестиційного клімату та стимулювання інноваційного розвитку.

Література:

1. Індекс політики у сфері МСП. Країни Східного партнерства 2020. Оцінка стану реалізації Акту про малий бізнес для Європи. Україна: Акт про малий бізнес, країнний профіль. URL: <https://www.oecd.org/global-relations/SMEPI-EaP-2020-Ukraine.pdf> (дата звернення: 12.11.2021).
2. Програма ЄС "Конкурентоспроможність підприємств малого і середнього бізнесу (COSME) (2014-2020). URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=dd165392-1d18-438d-9d60-91f1c7d3501d&title=Programas> (дата звернення: 10.11.2021).
3. Програми підтримки підприємців. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=5dee0c19-31f9-4a56-9f86-c05dc322cbb4&tag=Programi> (дата звернення: 12.11.2021).

МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

*Родіонов С. О., к.е.н., доцент,
Вишнівський М.С.*

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Інтенсивний розвиток ринкової економіки завжди супроводжується активізацією підприємництва. Підприємницька діяльність - це проектування, організація та поєднання факторів виробництва для створення нових товарів та послуг, які в свою чергу, дозволяють максимізувати прибуток та задовольнити потреби суспільства.

Однією з останніх тенденцій розвитку підприємництва декілька років виступає соціальне підприємництво. Соціальне підприємництво - підприємницька діяльність спрямована на інноваційну, суттєву та позитивну зміну у суспільстві. В той час коли бізнесмени концентровані на створенні фінансового прибутку, соціальні підприємці займаються збільшенням соціального капіталу. Вони задіяні у таких галузях, як освіта, охорона довкілля, боротьба з бідністю та права людини.

Головною відмінністю від благодійності є те, що цей вид діяльності не залежить від зовнішніх джерел фінансування, та отримує дохід від власної